

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

NO. 207. — ŠTEV. 207.

NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 3, 1925. — ČETRTEK, 3. SEPTEMBRA 1925.

TELEFON: CORTLANDT 2876

VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXII

POLOŽAJ V STAVKI ANTRACITNIH PREMOGARJEV

Antracitnim stavkarjem so odpovedali kredit. — Premogarji pravijo, da pomenja zahteva kompanijskih prodajal, da plačajo blago v gotovini, gibanje za izsiljenje miru. — Unija je manj sovražna. — Ena kompanija je dobila dovoljenje, da zaključi delo v drobilcih premoga.

HAZELTON, Pa., 2. septembra. — Prvi dan štrajka v antracitnih rovih je bil slehri rov hermetično zaprt. Več velikih antracitnih kompanij, ki vzdržujejo kompanijske prodajalne, je odpovedalo kredit svojim nezaposlenim uslužbencem ter zahtevajo gotov denar za blago. Cranberry Creek Coal Company, Harwood Coal Company in Jeddo Highland Coal Company so prenehale prodajati na kredit.

Hazlebrook Coal Company, C. M. Dodson Coal Company in M. Kemmerer & Co. so dajale kredit družinam onih, ki so bili zaznamovani kot delavci, vendar pa se je ugotovilo, da se bo danes določilo definitivno politiko glede bodočih prodaj. Pardee Bros. & Co. bo dajala živila in obleko možem in njih družinam, ki žive v Hollywood, Latimer in Milnesville, a. oni, ki žive v Hazleton, ne bodo dobili kredita.

Gibanje, da se otežkoči nezaposlenim premogarjem njih stališče v finančnem oziru, je najvažnejši dogodek prvega dne stavke. V prejšnjih industrijskih sporih so kompanije ponavadi dovolile kredit večini uslužbencem, med katerimi jih je dosti, pri katerih je že tretja generacija uslužbena v rovih.

Odpoved kreditov je tako presenetila družine številnih premogarjev, ki so domnevali, da bodo dokivali potrebne stvari iz kompanijskih štorov in da bodo plačali račune potom odtegnitev gotovih svot od mezd, ko se bo obratovanje zopet pričelo, — prav kot se je zgodilo to v preteklosti. Stari unijski voditelji pravijo, da so sklenile kompanije izstradati stavkarje takoj od pričetka.

Neil J. Fery, član narodnega sveta iz okraja 7, je izjavil:

— Premogarji naj bi prenehali hoditi v kompanijske štore tekom normalnih časov.

Ta udarec na kreditni status premogarjev kaže razpoloženje delodajalcev, ki pomenja odločen kontrast napram stališču premogarjev na otvorilni dan prekinjenje obratovanja.

Na sestanku okrajnega sveta unije včeraj zjutraj so dali unijski načelniki Lehigh Coal and Navigation Company dovoljenje, da sme dovršiti drobilec pri Lansfordu delo, in treba bo še dveh tednov za popolno dovršenje. Lehigh Valley Coal Company je naprosila za dovoljenje, da sme popraviti hiše, v katerih stanujejo premogarji. Okrajni predsednik Matthey je namignil, da se bo prošnji ugodilo.

Clani sveta so objavili, da ne bodo nasprotovali nobenemu potrebnemu delu pri rovih in da ne bodo ovirali nobenega gibanja, s katerim naj bi se zavarovalo lastnino delodajalcev.

Gibanje delodajalcev za ustavljenje kredita v prodajalnah pa bo najbrž razvilo med premogarji drugačnega duha.

Delodajalci ne bodo v bližnji bodočnosti vprizorili nobenega poskusa, da obnove obratovanje v rovih. Nikakih korakov se tudi ni storilo, da se najame posebne rovske stražnike, vendar pa se napoveduje, da bodo storile premogarske kompanije to pozneje.

SWAMPSCOTT, Mass., 2. septembra. — Danes je bilo objavljeno svarilo predsednika Coolidge-a, naj se ne skuša dovesti javnost k izvanrednemu nakupovanju premoga, kar bi imelo seveda za posledico pomanjkanje premoga. Obenem pa je bilo objavljeno tudi zagotovilo predsednika, daje obilo kuriva na površini, da se lahko zadosti vsem potrebam naroda.

Predsednik je prepričan, da bi se moral načelni posluževati običajnih metod pri nakupovanju premoga. Bil je informiran, da so prodajalci na drob-

Napačna taktika mlade zaljubljenke.

Mehiška gospodična se je odločila za obupno sredstvo, da dobi dovoljenje za poroko z ljubljennim. Njen skok v globino pa je preplasil ženina ter je neznanokam izginil.

MEXICO CITY, Mehika, 2. septembra. — Inez Vargas, šestnajst let stara gospodična, ki je prav tako enigma kot je romantična, je izročila pred kratkim svojim stariščem ultimatum, v katerem se je glasilo, da se bo vrnila s strehe štirinadstropne hiše, ne privolijo v njeno poroko z Isidru Covarrubiss.

Nato je zbežala po stopnjicah navzgor, zapalnila vrata, vodeča na streho ter se postavila na rob strehe, odkoder je mogoče videti na Naevo Mexico cesto.

Oče deklec, Ciriacio Vargas, si je v svojem obupu patil lase, ko je razmišjal, da je hčerka podovala odločni značaj svoje matere in da ne bo slednja nikdar odstopila od svojega stališča, da je Isidru nemogoč kot zet. Nato pa je pohotel na najbližjo policijsko postajo.

Par naglo izgovorjenih stavkov je pojasnilo komisarju položaj. Takoj poleg policijske postaje se je nahajala požarna brama. Poklic je kompanijo požarne brambe, ki je takoj oddrljala na pozorišče, blizujoče se tragedije ter spotoma razvijala mrežo. Požarna bramba je dosegla na liec mesta ravno devet minut in petdeset sekund potem, ko je objavila Inez svoj ultimatum in ko je bila pripravljena skočiti.

Tedaj pa se je pričela živalna tekma med Inaz na strehi in požarno brambo na cesti. Med tem časom pa je velika ljudska množica krčala in oče deklec je razbijal vrata podstrelja s škoro.

Ravnko so se vrata udala, je Inez demnevala, da je prečkanila ognjegasec, ter skočila. Z največjim naporom, se je ognjegasecem posrečilo spraviti nekaj mreže med streho in tlak ter preprečiti padče. Inez pa je dosegla svoj cilj, kajti pogled na hčerko le-tečko skozi zrak, je uničil zadnjo opozicijo gospe Vargas.

S tem pa nikakor še ni dobila Isidra. Ta mladič je namreč izginil s pozorišča, potem ko je bil priča skoka svoje ljubice. Listi so pisali naslednjega dne, da je izginil, da nima bolj poguna, da bi mogel živeti srečno z žensko kot je njegova Inez.

Organiziranje Zionov.

DUNAJ, Avstrija, 2. septembra. — Zionistični akciji komitej, katerega je preteklo soboto izvolil Zionistični kongres, je bil formalno organiziran. Predsednikom komiteja je bil izvoljen dr. Leo Motzkin, podpredsednikom pa rabine dr. Stephen Wise iz New Yorka.

no zmožni izvesti naročila, da pa bodo svetovali svojim odjemalcem, naj kupujejo premog rajše od časa do časa, mesto naenkrat v veliki množinah. Kupovanje v velikih množinah bi poslabšalo položaj ter dovedlo do hitrejšega pomanjkanja.

Predsednik je tudi obljudil potom oficijelih predstaviteljev, da bo gledal na to, da stori vlada vse, kar je v njeni moči, da preskrbi premog. Njegova politika nevmešavanja v stavko je ostala neizpremenjena in za enkrat ni pričakovati, da bi se poslužil svojega urada za posredovanje.

Indijancem se godi krivica.

Člani Flathead plemena pripovedujejo o skrajni bedi. — V njihovem ozemlju sekajo les v vrednosti milijonov dolarjev. — Indijanci so prisiljeni delati kot dlinarji. — Asesmenti na korist belega moža.

Poroča George Authier.

MISSOULA, Mont., 2. sept. — Dodič glavarji nekogar mogočnega Flathead indijanskega plemena so dvignili senzacionalne obtožbe proti administraciji Flathead indijanske rezervacije ki je povrnila departmentu za notranje zadeve.

Govorec pred sonatnim podkrovjem gleda zemljišče so ti nekoc ponosni glavarji priznali skrajno bedo ter pojasmnili, kako so bili prisiljeni opravljati teža dela za svoje blese. Rekli so, da lastujejo le eno kravo, onega konja, a nikače oblike.

Čeprav so lastniki lesa, katerega je prodajala vlada zadnjih petnajst let in kogarje vrednost znaša milijone dolarjev, so jim rekli vladni zastopniki, da nima le nobenega demarja, temveč da so edo dolžni vlati pet milijonov.

Vlada hoče namreč izvesti na makanalni ali irigacijski načrt, o katerem nočejo Indijance ničesar vedeti. Tiskal bi se 150.000 akrov, ed katerih je pet tisoč akrov last belokozjev, ki so dobili te kose zemlje od neprivednih in neponičnih Indijancev. Vlada je naložila svojim rdečim varovancem pretežno večino izdatkov na irigacijo, od katere bodo imeli glavni in ukorik izključni dobiček beli lastniki 5000 akrov.

S tem je dobil komitej prvi vpogled v delovanje indijanskega trga, in člani komiteja priznavajo, da so skrajno presenečeni.

Armada angleških nezaposlenih raste.

LONDON, Anglija, 2. sept. — Nezaposlenost na angleških otokih raste neprestano ter vzbuja resne skrbi. Kot je objavilo včeraj delovsko ministristvo steje armada nezaposlenih v Angliji sedaj 1.343.700 mož, kar pomenja prirastek več kot 54.000 mož v primerjavi s prejšnjim tednom. Danes je skoro dvesto tisoč več ljudi brez dela kot pa jih je bilo v istem času pretekloga leta.

V resnici pa je število nezaposlenih še večje kot navedeno, ker niso vsi nezaposleni registrirani.

Revolucija v Nicaragu.

SAN JUAN DEL SUR, Nicaragua, 30. avgusta. — Iz glavnega mesta poročajo, da je general Rivas zasedel trdnjava Tiscapa in da se noči pokoriti vladnim poseljem.

Finančni minister dr. Ramoney je bil aretiran.

Zaradi boarderja je zastrupila moža.

Mrs. Nevel in prejšnji gošč Walter Vandermark sta bila pridržana vsled obdolžbe umora. Ona dolži svojega ljubimca. — Bila je baje pod njegovim vplivom.

WILKES-BARRE, Pa., 2. sept. — Mrs. Joseph Nevel iz Harvey's Lake je podpisala včeraj priznanje, da je dala svojemu možu strihni na poslednem katerega je pretokl teden umrl. Kot sozavetnica je imenovala svojega ljubimca Walterja Vandermarka. Vandermark je bil gost na Nevelovih, a je odšel radi prepirov, katere je povzročila njegova navzočnost med zakonskim parom.

Mrs. Nevel in Vandermark sta sestavljena v soboto okrajni uradnički ob grobu žrtve.

Mrs. Nevel je vrgla vso odgovornost na Vandermarka iz izjave, da je rekel, naj zastrupi svojega moža. Rekla je, da ji je dal eandy, vsled katerega se je strastno zaljubila vanj, nakar je šla v lekarino ter kupila strihino. Del tega strupa je natresla v čaju.

Rekla je, da je dala Vandermark bliklorid živega srebra njenemu možu, tako v čaju kot v mleku.

Povestila je tudi, kako je prišel

Vandermark v hišo kot gostja in

kako je stopil v intimne odnosnje z njo in z njo dve dni dne načema.

Tekom zaslišavanja se je Vandermark nemirno premikal sempatija na stolu ter večkrat zmanjšal z glavo. V svojem ugovoru je samkal vse obdobje. Mrs. Nevel in Vandermark sta bila pridržana bitča jansčne za veliko poroko, ki se bo sestala oktobra meseca.

Bogat zakonski par na Ellis Islandu.

Sprejem, katerega so pripravili znanci je splaval po vodi. — Mož nimil državljan ter tudi niznal pisati. — Živel je že osemnajst let v Ameriki.

Zelo neprijetno presenečenje je takrat včeraj tvorničarja kožuhovine, Oskarja Hilla, starega 49 let, iz Rockaway Park, L. I., ko je došpel samkaj s svojo ženo Karolinou na parniku "Columbus". Čeprav stanišču Hill že osemnajst let v tej deželi, ni še državljan. Tej okoliščini in dejstvu, da ne zna pisati in čitati, se mora zahvaliti, da so ga priseljeni občasti pridržale ter odvedle na Ellis Island. S tem je sevila za enkrat preprečiti lepi sprejem, katerega o mnih hoteli prijatelji in sosedje priredili ob povratku. Prišli so žakat par na pomol Severonemškega Lloydia ter izvedeli, da se Hill ne sme izkreati Zakonska Hill imata dva otroka, dvanajstletno dekleco ter sedemletnega dečka, ki sta stanovala v odsotnosti staršev pri starici materi.

Otvoritev sejma v Lipskem.

BERLIN, Nemčija, 30. avgusta. — Danes je bil otvorjen svetovnoznanji sejem v Lipskem. 12.000 tvrdk je razstavilo svoje izdelke. Prvi dan je bilo nad 25.000 obiskovalcev.

PROTI-DELAVSKA ARMADA

Anglija je pričela ustvarjati protidelavsko armado. — Člani unije so izključeni iz tajne policijske sile in delavci vidijo v tem gibanje za boj proti stavkom. — Pričakovati je odločnih protestov. — Delavski voditelj pravi, da naravnosti kupujejo izurjene može.

LONDON, Anglija, 2. septembra. — Vojni urad sestavlja na tajnem in v nepojasnjene svrhe novo policijsko silo, katero bo kontrolirala armada in v katero ne more vstopiti nikdo, ki je član kake strokovne delavske unije. Daily Herald, glavni delavski organ, bo objavil danes dokumentarne dоказe o tem. List vprašuje z debelimi črkami: — Ali niso vse to priprave, da se zagotov zmago delodajalskih razredov v bližajoči se ofenzivi proti življenjskemu standardu delavcev?

Naj bo namen, v katerem zbira vojni urad te prostovoljce, tak ali tak, resnica je, da so dejstva kot jih je navedel Herald, korektna. Vrjetno je, da ima novo gibanje vlade svoj izvor v strahu pred generalno stavko, ki je bila preložena za nedoločen cas vsled podpore, katero se je pred enim mesecem nudio premogovni industriji, ki pa lahko izbruhnje prihodnjega maja.

Sir Robert Horne, voditelj konservativcev ter prejšnji finančni minister, je rekel v soboto v nekem govoru:

— Kaj se bo zgodilo dne 1. maja? Pretilo nam je prekinjenje vseh bistveno potrebnih služb v deželi. To je izziv na naslov službe ter mislim, da je dolžnost vseh miroljubnih državljanov pripraviti se med sedanjim časom in takrat, da prevzamejo naložno ohranitev življenja dežele.

Najbolj značilna fraza v armadnih poveljih je naslednja:

— Noben član orožništva vojnega departmента ne more biti ali ne more ostati član katerekoli strokovne organizacije ali družbe, ki bi bila ustvarjena od orožništva samega, na temelju pravil, odobrenih od kompetentnih oblasti.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

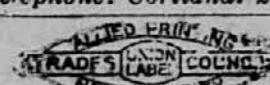
Frank Sakser, president Louis Benedik, treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"
Issued Every Day Except Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemski nedelj in praznikov.
Dopisi bres podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošljati po Money Order. Pri spremembu kraja narodnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitrejšej najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

BOJ SE JE PRIČEL

Stavkujoči antracitni premogarji, posebno pa njih unijski voditelji, trdijo, da ni sedanje ustavljanje obratovanja v antracitnih rovih nikakva stavka, temveč le prekinjanje obratovanja, ker ni mogoče nadaljevati s proizvajanjem premoga, ker ni nobenega delavnega mezdnega dogovora med delaveci in dejodajaleci.

To je seveda le tehnična finisa, ki pa nikakor ne izpremeni bistva gibanja, ki je dejanski stavka.

Premogarji se niso pogodili z dejodajaleci glede novega mezdnega dogovora, ker so slednji odločno zavrnili vse zahteve delavecev. Delaveci pa zgotovito niso mogli retrirati, ker vedo, da bi pomenjalo zaanje poraz, ki bi pomenjal le pričetek serije nadaljnih porazov, s katerimi bi se življenski standardi premogarjev poslabšali.

Čeprav pa se je stavka komaj pričela je postal vendar že sedaj očvidno, da imajo dejodajaleci zavratne namene. Da prisilijo premogarje vrnilti se na delo, so se pričeli takoj posluževati sramotnega sredstva, namreč odtezanja kredita v kampanjskih prodajalnah za stavkarje in njih družine.

Glasi se sicer, da so premogarji tukaj dveh let nepričanega zaposlenja prihranili marsikateri dolar, ki jim bo prišel sedaj prav tekom nezaposlenosti in da bodo za druge, ki niso nujesno prihranili, skrbete krajne umje s podporami, in v glavnem so se zanašali premogarji na kredit v prodajalnah glede živil in drugih življenskih potrebščin, da se prebijajo skozi dobo nezaposlenosti, kot se je zgodilo redno tukaj prejšnjih stavk in prekinjenj obratovanja.

Dolgove, kateri so nepravili v prodajalnah tukaj stavke, so pošteno odplačali, ko so zopet pričeli dela.

Če so to začedna poročila resnična, so sedaj dejodajaleci sklenili izvesti na premogarje ekonomski pritisak od prvega početka in sicer v obliki odpovedi kredita v kompanijskih prodajalnah.

Ta odredba dejodajalec nam kaže, da so v svojem boju z organiziranim delom došli bolj neodkritosrčni in zavratni kot pa delaveci sami. Dobro vedo namreč, da se bo premogar, kogorja družina strada ter trpi pomanjkanje, dočasno nadaljuje, se vrnih na delo pod starimi pogoji, celo proti prepovedi umje kot pa premogar, kogorja družina je sita, primerno oblečena in nastanljena.

Ta najnovejša politika antracitnih dejodajalcev je odsek politične v neunijskih premogovnih poljih v južnih državah, katero izvajajo tamošnji dejodajalci že leta in leta, seveda še v ostrejši in bolj nečlovekoljubni obliki.

Tam mečajo premogarske družine iz kompanijskih hiš celo sredi zime ter se ne brigajo zato, kaj se zgodi z nesrečnimi žrtvami njih samopašnega postopanja.

Če bo stavka v antracitnih premogovnih še dolgo trajala, če bodo skušali dejodajaleci pričeti s skebskim obratovanjem, bodo najbrž tudi sledili vzgledu svojih južnih tovaršev ter pričeli metati stavkarje iz kompanijskih hiš.

V takem slučaju pa bi brez dvoma prišlo do izgredov in nasilij, ki bi dovedla do drzavne ali celo zvezne intervencije.

Kot vedno v takih slučajih bi se morali udati delaveci sili, obroženi sili države in Unije, ki je vedno pripravljena štititi "posvečene pravice" kapitala preti upravičenim zahtevam dejodajalcev.

Troplo bi premogar in javnost, a dejodajaleci bi delali denar, ki ga ne morejo v mirnih časih vsled prevelike konkurenčnosti.

To je bil tudi vzrok, zakaj niso hoteli popustiti miti za en las, od svojega stališča in zakaj so s prioriteti zavrnili vse zahteve delavecev. Vedeli so, da jima je v najhujšem slučaju zagotovljena vladna pomoč ter so soglasno s tem uravnali svoje postopanje.

Da pa počakajo svojo premoč nad delaveci tako, da od prvega početka prekinjenja obratovanja, so odpovedali delavecem kredit v svojih prodajalnah v napetu, da kar najpreje zlomijo njih odpornost.

To je taktika kapitalističnih podjetnikov, ki je povzročila na svetu že toliko gora in ki je vzrok večine industrijskih sporov, kjer stroški morata plačati, ne podjetnost, velekomerski, ki vedno zvalita stroške na druge temveč delavece sam in malo odgovornec, ki se ne more ustavljati odiranju.

Novice iz Slovenije.

Zaroka.

Gusl, vdova po carinskem nadzorniku.

V Ljubljani je preminula po kratki bolezni Terezija Košir, roj. Krizman. Pokojnica je bila vzor na žena in skrbna mati, ki je vživala splošen ugled.

Te dni je preminula v Ljubljani Emilia Averenek, roj. Barkart, soprga ravnatelja čeckovne tovarnarje.

Smrtna kosa.

Te dni je umrla v Ljubljani v 70. letu starosti Fani Biber, roj. ga urada.

NIC ni starišem bolj povoljni, kot če počažejo svojim prijateljem slike svojih sinov in hčera, ko so bili še otroci.

Vsi otroci lahko uspevajo ter postanejo močni in zdravi, če dobivajo primerno hrano, ki jim bo napravila močne kosti ter zdrava telesa.

C e težko hranite svojega otroka, ne poskušajte razne hrane, ampak dajte mu Bordenovo Eagle Mleko, edino pravo domestilo za materino mleko.

C e hočete brezplačna navodila v svojem lastnem jeziku, kako hraniti svojega otroka z Eagle Mlekom in ga napraviti močnim in zdravim, izpolnite sledeči kupon in ga pošljite k nam.

THE BORDEN COMPANY
BORDEN BLDG. NEW YORK

K U P O N

Označite kakšno knjižico hočete.
Navodila za Obedi za Kujiga za
hranjenje. otroke. otroke.

Ime ..... No. 1
Naslov ..... (Slovenian)

Dopis.

Cleveland, O.

Kot posnemamo iz "Edinosti", je imel naš dieni Tone mašo smole na svoji turi po stari domovini.

Tudi mi smo se pridružili in se jezili čez starokrajske žandarje, ki tako neusmiljeno in roboto stopajo z ljudmi, kateri nosijo

darosti svojcem in znancem v stare domovini.

Ljudem še ne pusti, da bi se dobrotniku zahvalili in ravnavajo z njim kot s kakim zloglasnim komunističnim preknenhom.

Tako na kratko je in enoglasno je bilo sklenjeno, da v domovino niti centa ne veš, pa manj

če sam kralj pride s prošnjo na miločino do nas.

Sedaj pa, kot vidimo iz Glas Naroda, kjer je malo pojasnila o celi stvari, je bila stvar popolnoma drugačna in ni niti malo

vzroka za kršč v "Edinosti". Si

cer Tone ni tako nevarna osoba,

posebno pri nas v Ameriki, ker ga poznamo, toda v domovini, kjer ne vedo mnogo o njem, pač pa si domisljajo vse mogoče,

kaj da je on pri nas, pa seveda

lahko napravi značajno. Goto

vo je nameraval napraviti daljšo govorance, seveda o politiki in o "darovih", za kar seveda mora biti dovoljenje, kar je bilo tu

po dnu Avstrijo v navad. Vemo

da so razmere v domovini precej

gnjile in da imajo vodilne stranke precej gresh na seboj. Pustimo jih, ne bodo žam sami poravnati med seboj. Zato mi potreba

nakemu tujemu prenapetosti, kateremu so razmere in potreba ta

močnega ljudstva toliko znane kot so nam razmere v laki afriški vasi, stopati v javnost.

Da je nosil Tone s seboj darove, pisma itd., mislim, da je také

stvari neprimerne deliti med sijamji pred cerkvijo, ker on jih

gotovo ni imel za vse. Ako je imel

kaj za oddati ali sporoti, bi bil

kot tamošnji rojak na privaten

način lahko opravil, pa to nositi

na semeni. To je dostojnost za

teh, ki so nam dovolj, da vse

da prisostvuje skoku. Dvojica te

družbe je odšla pod most, da vi

da končala s krvavim ne-

sporazumom ...

NOVAKI, NAROCAJTE SE NA

"GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V OTROŠKIH DRŽAVAH.

Peter Zgaga

V Kanadi je jezero, ki se imenuje Okanagan.

Neki ribič je prišel te dni ves preplašen domov ter rekel, da je videl v jezeru več morskih kač, ki so bile po šestdeset čevljev dolge.

Ta njegova izjava je vsekakor zanimiva. Doba kislih kumarje je sicer minula, toda pomisliti je treba, da leži jazero Okanagan v tistem delu Kanade, kjer je bila pred kratkim odpravljena prohibicija.

Časopis je začelo objavljati sezname, iz katerih je razvidno, koliko dohodniškega davka je moral plačati ta ali oni.

Rocketell-jev sin ga je plačal zet milijonov, Ford in njegov sin po dva milijona, ostali ameriški veljaki pa več ali manj. Precej kinematografskih igralec je plačalo nad en milijon dohodniškega davka.

Blagor tistemu, ki mora plačati dohodniški davki. Največji temelj je plačal milijonov. Največji trpin v Ameriki so tisti, kateri je vladila mirovna opozicija tega davka. Plačujejo ga pa vsak dan na druge načine s tredimi začaji, z zavojem in krovjo.

Na Bledu v kraljevi vili se je mudil poročevalce nekoga heografskega lista ter opisal tenušnje življnosti.

Značilen je stavek, ki ga je zapisal o kralju.

Kralj zjutraj tako, da voda v zadnjih dneh temeljno vpliva na vodilno prehrano, ki je zavojila v kraljevem trpinu.

Vsekrižem se pritožujejo nad razmerami v Jugoslaviji. Pritožujejo se, da ga plačani in nadborni življnjem višjega in nižjega uradništva.

Je pa eden v Jugoslaviji, kateremu se nai gre, da je bil zavojen v kraljevem trpinu, da ga je zavojila v kraljevem trpinu. Normalnega otroka je treba naučiti zavajevanje vseh navadnih jedil. Ne sme se ga strašiti in ne sme se mu dovoliti, da bi sledil svojim lastnim željam. To dovede v stevilnih slučajih do slabe prehrane. Potrebe rastega otroka se predvsem razlikujejo od potrebi odraslega, ki le vzdržuje svoje telo, medtem, ko otroško telo še razvija svoje stalne kakovosti.

Slaba prehrana vpliva na zobe, nohts, kosti in minerali, kot na primer, železo, žipinaste, kalcij in fosfor. Mleko dajejo življeno in tečnost. Otrok potrebuje petkrat toliko kaleira na kilo telesne teže kot pa odrasel. Številne so nevarnosti takozvanih mlekih zob, kajti v takih slučajih se zbirajo gnila postane vedno obširnejša. Strupena snov tega propadanja zob pride v sistem, in s tem je nujen tudi prost dostop različnih bacilov bolezni. Dnevno snaženje prvih zob otroka je skrajno važnost, kajti, če se prvih zob evakuira, ne morejo biti stalni zobjev.

V New Yorku divja vroča volilna borba za župansko nominacijo pri prihodnjih volitvah. Na volitvah sta si dva demokrata, namreč sedanji župan Hyland in kongresnik Walker.

Kot vsaka volilna kampanja, se tudi ta vrši v znamenju očitka "Lažeš?"

V neki januarski sta se srečala dve dvociščni kaznjence. Pa vpraša prvi drugega:

— Koliko časa boš moral ti sedeti?

— Šest mesecev — se je glasil odgovor.

— Zakaj pa?

— Kokoski sem kralel.

— Koliko časa boš moral pa ti sedeti?

— Deset dni.

— Zakaj pa?

— Zato, ker sem umoril človeka.

— To je pa čudno, — se je začudil prvi. — Jaz bom zastran kokoši sedel šest mesecev, ti pa zato radi umora samo deset dni.

— Da, toda enajstega dne me bodo obesili.

Geslo moških je: čimveč sovražnikov, toliko več časti.

Geslo ženske pa: čimveč čestilcev, toliko več sovražnic.

Čkaški rojak Andrait Špolar, ki se je šel ženit v Jugoslav

ALOJZ JIRASEK:

FILOZOFSKA ZGODBA

(Nadaljevanje.)

Tako brezbožne knjige bera njegova varovanka, take ji posaja instruktur njegovega sina! — Dobro je slušal, da je tak rodoljub, novotar. Slabe volje je odšel v pisarno.

Tisto dospodine je srečala gospo županjo Rollerico in obe sta se dokaj časa menili. Rollerica je pravila: da je bila obiskati patra rektora in je tam vse kakor treba natomeno izvedela.

In preden je mimo poldne, je šel po mestu en sam glas, da so najhujo v godilji filozofje s stvarovanja gospodinju Elis, od katerih bosta vsaj dva izključena.

Veselo in zelo sladko jo je sprejela gospa aktuarjeva in zadruževala prijetni obisk tako dolgo, da se je vrnil aktuar iz pisarne.

Revež! Vse je zdrknilo s tira!

Kar je bil slišal od soproge, je potrdila in dovršila gospa županja, ki je poleg drugega dodala, da se Lenka pajdaši s tisto gospodinju Elis, ki je taka narodnjakarica, da bi vse rada narobe obrnila; v dokaz je navedla, da je bila Elis prav dobra prijateljica rajne Rettigove, ki je hotela ves Litomišelj porodoljbiti.

Ko je nato Rollerica odšla, ni sklek aktuar svoje uradne skupnje, temveč je šel van, naravnost v Lenčino kamriko.

Tam je sedela njegova nečakinja ob oknu pri šivanju, kakor ji je bila teta nukazala.

Dekle je bilo presenečeno, zakaj strica ni bilo nikoli sem. Obstal je v sredi in nempremočno je gledal Lenko. Resno, strogo, kakor v pisarni, je začel gospod aktuar. Izprševal je po včerajnjem dnevu, po Vavreni in po gospodinju Elis.

Lenka se je osvestila in odgovarjala odločeno in resnico, ni tajika, da je govorila ž njim. Že je stria umoknil in zdelo se je, da je konec zaskrivljanju; tu je vprvo pogled na mizo.

— Kaj pa imaš pod šivanjem?

Lenka se je zdrznila in molčala;

— Daj sem!

Ni bilo pomoči.

Roubinek je vzel malo knjižico, ki mu je dala Lenka in pogledal površno. Spoznavši, da je spisana v češkem jeziku, jo je vprašal, od koga jo ima.

— Moja je, — se je nehote zlegala Lenka, hoteč obvarovati Vavreno.

— Ah, tak ti sprejemam prezenete, — in stria ji je pokazal na notranjo stran ovitka, kjer je bil podpisani instruktur njegovega sinčka. Devojka je zardela in molčala.

Pritopno je bilo napako popraviti. Brez vsake nadaljnje besede je odšel aktuar važnih korakov z zaplenjeno knjižico s seboj.

Nastal je večer.

Roubinek si je dal proti navadi prizgati svetlo, sedel je k mizi v svojem rožastem "oberstu", odprl korpus delčka in jel brati.

Ubogi Macha!

Že prej je nespametna kritika predkela njegov "Maj" in zdaj ga je sodil iznova gospod aktuar Roubinek.

Ko bi bil Vavrena ali Fribort videl to hladno, brezbrizno oblije nad gorkimi temi varzi sklojeni, bi bil buknil v smeh.

Zena in hči sta šli že leč, v hiši je postal tiko. V koščeni desnici je držal Roubinek in bral in tral — z velikim naporom. Čeških knjig ni bil vajen, še vrhu tega je bila v "rajnih", kakor je gospod aktuar govoril.

V arce segajoči vrsti Machovi so grozno malo učinkovali nanj. Obraz se uradniku ni izpremenil, in kaj kmalu se je zdele, da ga branje utruja. Premehal je trenutek, ali da svojo dolžnost izpolni in knjižico preberi kakor treba, je bral znova in sicer že napol napolata. Kmalu so se mu nehalo ustnicice gibati, oči pa so mu še prehrane vesne, nato je list obrnil, spet napolnil, umoknil — že zrno na zrno useto je, zrno

ti v aktuarjevo stanovanje, želeno predstava gledal in čakal, da vidi Lenko. Toda večja je bila prazna, vrata Lenčine kamriče zaprti. Že drugi dan je ni viden. Hrepenal je užreti jo. Vedel je, da ni slučaj, da ji brani pač aktuarica. Sicer je to ljudko lice zaradi viden, zdaj jo nalaže zapirajo. Danes je bilo kakor včeraj, niti mati, niti hči se za instruktorko nista tako menili kakor druge krati.

Samo to je bilo danes nenavadno, da je bil gospod aktuar že doma. Vavrena je učil. Drugi kralji je gospodina Loti prihajala ob tem času po to ali ono, zdaj se iz prve sohe še genila mi. Ko je bil opozuri, je Vavrena odhalil. Gospod Aktuar je gledal kralja Herodeža ustavil instrukturja in ga nagovoril. Povedal je na svoj malomarmi način, da je uradnik, ki mora biti reden, da mora red zahtevati torej tudi od drugih. Gospodu instruktorku pa da preveč mar drugih stvari, kar ni prav in mu bo še bolj skočilo ko zdaj. Naj bi samo študiral in se ne brigal za rebejone in nepotrebno narodnjaštvo tdr druge kazil.

Žižka in cesar Jožef sta bila tudi Čeha, — do pot pa ni došel: — in ta naša cerkev je po njih za spomin, — temveč: — pa nista brala takih nemurah, brezbožnih knjig, kakor z njimi mladim pumeam pamei mešate. Čemu punei knjiga? Kuhalnica, pa ne hukve! Tudi hočem, da Fricek —

Gospod aktuar, blagovolite mi na kratko povedati, kaj želite?

Aktuarjev pogled je zapustil kralja Herodeža in obtičal na tem smeli mladenci, kar je ponudilo, da je bil Roubinek nemalo ostupil in presenečen.

Misljam, da si drugega — instrukturja — in tu imate za mesec — — pa je pokazal na mizo, kjer je ležala Vavrenova mesečina za maj.

Vavrena je nispomnil, da si tega denarja še ni zasluzil, se zahvalil in odšel brez denarja.

Roubinkova in hči sta bila razčarani. Menili sta, da bo Vavrena uničen, da se bo izgovarjal — ali on se je samo priklonil ter posorno odšel.

— Oh ti prevzmetnost očitna! Kako smo se v njen zmotili! — je vzkliknil aktuarica, ki ga je prej tako rada imela. Mislija je namreč, da se je prav gotovo v Lotinko zanjabil, kar je bilo čisto naravno, kakor tudi to, da je svoja čestva tako malo kazal. Rada ga je imela klub temn, da je bil student, zato, ker je bila prepričana, da vzame Lotinko za ženo, ko dostudira in postane gospod doktor. To bi bila imenitna partija, boljša kot pa će bi njeni hči dobila kakega uradnika.

On pa je zavrgel krasno, bogato Lotinko in si je izbral tisto hrušpomembno čudaško Lenko.

— Ah, gospod Fribort, da vendar že greste. Sreč se mi krki od bojazni. Povejte mi, kaj se godi? Odšlok greste?

— Od zasišanja.

— Pa je nis, — da — vas — da boste morali stran?

Filozof se je zasmjal. — Spodobiti dobro moral vso filozofijo. Vsi

— In kaj če se tako zgodi?

Fribort se je znova zasmjal.

— In vi se še smejete? Ta sramota!

— Nič slabega nisem storil. Bramili smo staro šego.

— Pa bo konce študiju.

— Kar mi je treba vedeti, da sem pošten državljan to vem; knjižočer pa bi in mene itak ne bi.

— Pa Marinka?

— Marinka? Rada me ima, pa me bo vuela, če bom skmet na Hani, prav tako kakor če bi bil kak advokat.

— Kaj vi, toda gospod Vtvrena, kaj bi ta počel?

— Oni se bodo pač premislili, preden takega izvrstnega študenta poženo in skaze. Sicer pa, pater German se bo zavzel zanj in slednji: ex moribus prima, cetera vimumenter!

Gospodina, ki je imela že tako let sem študente, se je že naučila te latinske rede na izpricenih, pri starem drevesu, kjer je stal z Lenkom, kjer je je roko stiskal. Kdak je pošljel obljudljivo sporočilo, kakor bo za naprej.

Gospodina Elis in mnenj študentje so bili že davno povečljati, ki je priselil Vavrena. Obstal je v prednji sobi.

Gospodina, zgodilo se je, kakor ste preročovali.

— Odpovedali so vam? — in prestrašeno se je ozrla na mladežega moža.

— Da — upam, verujem, tod ti morate biti z mano!

Eli mu je podala svojo drobno, isto roko, ki jo je mladi filozof hvaločno stisnil.

— Razumem, gospod Vavrena.

Kdo ve, čemu je dobro, in zvestova zmaguje! — je pomembno pristavila.

Vavrena je na stopnicah na po-

PRIJATELJ MLADIH DEKLET

UPPERWOOD & UNDERWOOD, N. Y.
Slika nam kaže newyorskog milijonarja Browninga v njegovem deželnem sobi. Po stenah je vse polno fotografij, ki so mu jih poslale deklek, zelen, da bi jih počeril. Odločil se je za eno in sicer za Čehinjo Mary Spas. Sprva je bilo rečeno, da je starca Mary petnajst let, pozneje se je pa izkazalo, da je že dovršila 21. leto. Ker pa ni imel ž njo baš očetovskih namenov, je pogbenila od njega.

Ženski poklici v Jugoslaviji.

Ni še dolgo tega, ko je splošno vredno, da je aktuar pred vsem del po pisarnah. Njih snažno, točno in vztrajno delovanje jih napravila sposobne za delo kot je na pr. strojopisje in stenografska. Dandanes je že vsoka rodilna v tem stremu žrtvovati toliko, da se domača hčerka izobrazi v tem in si more tako na poštem načini služiti svoj vsakdanji kruh.

Tudi dva znanstvena poklici omenjam, ki sta na prvi pogled napačni za ženske, namreč farmacija in kemija. Manipulacije v teh poklicih zahtevajo potrebljnost in natančnost, dve svojstvi, ki ženskam ne manjkata.

Danes imamo sicer ženske v veliki množini poklicov, toda reči moramo, da manuskripti izmed njih nikkakor ni zanje. predvsem mislim tu na razne težke službe v tovarnah, ki ženski organizem natančnost in uporabljajo potrebljnost in natančnost, dve svojstvi, ki ženskam ne manjkata.

Le počasi je uspela zasečka inteligenčnih in pogumno ženskih proti tem predstojnikom. Slednji so se novi poklici začeli odpirati ženskam na vseh koncih. Razvoj v tej smeri je pospešila vojna in začasno pomanjkanje moških delavskih sil v vseh področjih javne življnosti.

Danes smo že tako daleč, da je splošno razširjeno mnenje, da ima žena pravico voliti med gospodarskim življnjem in izvrševanjem svojih socialnega poklica.

Naj bo že samica ali vdova, prisiljena je delati in živeti od tega svojega dela. Vprašanje je pa, kaj je delo za vše let, najboljši les in najvišja plača. Oglasite se pri: G. S. Fleischer,
Box 593, DeRidder, La.
(6.13.20.27 & 3.10.17.24)

FARMA NAPRODAJ, 145 akrov, 13 krav, 3 konji, prešiči, orodje in vsi pridelki, pripravna za 30 krav. Cena \$4500. del v gotovini. —

Murdock Real Estate Agency, Cooperstown, N. Y.
(3x 2.3.4)

ZAJEDAVEC. Izmed vseh zajedavcev na svetu je trajutja najuspejši zajedavec. Vsi drugi živijo v odvetnikov delavci, trakula je pa tak zajedavec, da jemlje gostu življence s tem, da mu ga počasi odjeda. Le predstavite jsi, kaj pomeni, braniti takih petdeset četrtje dolgo, trakula, ki vsesava vse dobro soke, katere črke so napisane na vseh koncih. Razvoj v tej smeri je pospešila vojna in začasno pomanjkanje moških delavskih sil v vseh področjih javne življnosti.

Izjemni delavci, ki pa ne pridejo v obvezno nezanesljivo posebno delavce, so vse dobro, dolgo čas in ničesar ne moreti. Način na katerega se živijo v tem delu je, da se začne s tem, da mu ga počasi odjeda. Le predstavite jsi, kaj pomeni, braniti takih petdeset četrtje dolgo, trakula, ki vsesava vse dobro soke, katere črke so napisane na vseh koncih. Razvoj v tej smeri je pospešila vojna in začasno pomanjkanje moških delavskih sil v vseh področjih javne življnosti.

Striči bolnikom je eden onih poklicov, za katerega je ženska kot nalašč ustvarjena. V pariških bolnišnicah na pr. vedno bolj izginjajo moški strežnici in kmalu bodo vso postrežniško službo opravljale ženske. Ostali bodo samo

strežnici in nekaj zdravnikov, ki pa bodo vse dobro ohranjeno.

In še en poklic, ki je eden onih, za katerega je ženska kot nalašč ustvarjena. V pariških bolnišnicah na pr. vedno bolj izginjajo moški strežnici in kmalu bodo vso postrežniško službo opravljale ženske. Ostali bodo samo

strežnici in nekaj zdravnikov, ki pa bodo vse dobro ohranjeno.

Otroku je le v korist, da ga vsaj do osmega razreda ponuje ženska. Ta šolska vzgoja pa se mora vršiti po istih metodah kot materska vzgoja, ki jo enostavno nastavlja.

— Da — upam, verujem, tod ti morate biti z mano!

Eli mu je podala svojo drobno, isto roko, ki jo je mladi filozof hvaločno stisnil.

— Razumem, gospod Vavrena.

Kdo ve, čemu je dobro, in zvestova zmaguje! — je pomembno pristavila.

(Daleko prihodnjih,

v hrbitu, straneh, kolikih in v prsih, na otekline in krče rabite

Proti bolečinam

v hrbitu, straneh, kolikih in v prsih, na otekline in krče rabite

Severa's

Gothardol.

Hilni liniment za mazanje zunaj ki hitro prežene revmatične in nevralgične bolečine.

Cena 50 in 60 centov.

Zahvaljujte najprej pri lekarju.

SENITAC CEDAR RADE JESMA

BRIGITA

ROMAN. — Spisal C. M.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

3

(Nadaljevanje.)

Dr. Frensen je zrl od strani na lepo mlado lice z ljubkimi potezami.

Njeni pogledi so plavali prisko hiše in parka. Z občudovanjem je sprejemala vse lepote okolice.

— Kako lepo je tukaj, — je konečno rekla svojemu spremljencu.

Dr. Frensen je smehljač prikimal z glavo ter užival blesk lepih deklinskih oči.

— Kaj ne, krasno posestvo? — je reklo.

— Čudovito krasno! Ah, če bi le smela ostati tukaj! — je rešila potihi.

— To vam želim prav iz srca, gospodina. Neglede na par majhnih posebnosti vaše bodoče gospodinje je mesto, ki ga boste zavzemali v tej hiši, skrajno prijetno. Pameten človek se hitro spriznati z majhnimi posebnostmi. Kljub najinemu kratkemu znanstvu vas smatram za zelo pametno žensko.

Vesel smehljač je hušnil preko nosnega, mladega lica.

— Zelo sem vam hvaležna za to dobro mnenje, gospod doktor. Sploh pa bi vam rada izkazala svojo hvaležnost za to, da ste med številnimi prosilki priporočili ravno mene, — je rekla gorko.

— Izbral sem vas le za ožjo volitev. Gospa Klavdina sama se je odločila za vas, — je reklo notar.

Gospodina je dvignila pogled.

— Ali niste rekli, da je gospa Stenska prepustila vsem vam?

— To je res, a vaša slika si je sama izbrala. To je ena njenih majhnih posebnosti. Ona hoče, da upliva nanjo le oseba. Vaš obraz ji je na vsak način ugajal.

Mlada dama se je nasmehnila.

Dr. Frensen je je zopet opazoval z velikim dopadajenjem ter si mislil pri tem, da je bil že pred enouro zelo v dvomu, če naj prirede to mlado damo k svoji klijentini. Pred enouro je namreč prvikrat slišal njeni imeni ter ni bil gotov, če ne bo to ime motilo gospo Klavdine. Vspričo njeni občutljivosti ni bilo to izključeno. Lepi oči mlade dame pa so ga kljub temu napotile povesti jo v hišo gospo Klavdine.

— Tonej od vasega pametnega obnašanja bo odvisno, gospodina. Seveda tudi se od drugih, vsakovrstnih malenkosti. Skušati morate pridobiti si simpatije gospo Stenske.

Obraza mlade dame je postal skoro žalosten.

— Ali je mogoče namenoma storiti nekač, da si pridobimo simpatije človeka? — je vprašala pritajeno.

Dr. Frensen je razmisljjal.

— Mogoče vendar. Le ne obupati, gospodina.

— O, jaz sem pogumna. Jeko težko pa je najti primerno službo, posebno če nima človek dovolj časa za čakanje.

— No, če bi proti vsem pričakovanjem ne ugajali gospo Klavdini, se bom z vseljem potrudil, da vam preskrbim drugo mesto. Moja žena in jaz imava namreč dosti zvez.

Mlada dama je hvaležno zrla v dobrotno oči spremjevalca.

— Zelo dohri ste z menoj, gospod doktor in tudi vaša gospoja bila zelo ljubeznična z menoj, ko sem čaka na vas v vašem stanovanju. Dalā mi je par dragocenih navodil, kako se moram obnatis proti gospo Klavdini.

Dr. Frensen se je na tihem smerjal.

— Tako, tako, moja žena vam je dala navodila! Draga gospodina, že to je uspeh. Moja žena ponavadi ni zaupljiva proti človeku tekem prve ure znanstva.

— Tem više cenim torej njen zaupanje ter sem zelo hvalažna.

Medtem sta dospela do vhoda.

— Tukaj sva, — je reklo stari gospod. Vrata so bila odprta in vezi je že stal služabnik ter čakal.

Ta veza je napravila skrajno soliden utis. Tla so bila pokrita z umetniškim mozaikom. Sredi veže je stal mramornati vodom, okrašen z zelenjem.

V kotih sob so bile postavljene skupine zof in ob vsaki skupini je kralja velika, dragocena preproga. Dva visoka, s slikami okrašena okna na obeh stranach portala sta spuščala v vestibil gorko raznobarno luč.

Mlada dama se je za trenutek pomislila. Zdela se ji je kot da jo za temi zidovi pričakuje usoda.

Nato pa je odkorakala naprej.

Zadaj so vodile slike stopnje do neke vrste balkona, od koder so vodile nadaljnje stopnice na obeh stranach v prvo nadstropje. Gospodarski prostori in kuhinja so se nahajali v pritličju.

V prvem nadstropju so se nahajajo sobe lastnice. Drugo nadstropje pa je obstajalo iz sob za goste, dveh sob za družabnico in sobe hišnice.

Dr. Frensen je reklo služabniku, naj ga prijavi gospo Klavdini. Služabnik je obširil mlado damo s bistrim, radovednim pogledom ter reklo ponizo:

— Milostljiva gospo se je odpeljala ven, gospod doktor, ter vas prosi oproščenja. Potrebne komitejske seje ni bilo mogoče odgoditi. Dobil sem povelje, da privedem novo gospodino k hišnici ter se informiram glede vaših želja. Do ure za čaj se bo gospo vrnila.

Dr. Frensen je zrl na mlado damo v zadregi, kaj naj storiti.

— Žalibog ne morem čakati toliko časa, gospodina. Žal mi je, kajti rad bi vas sam predstavil gospo. No, hišnica bo za enkrat skrbe za vas. Torej dobro srečo! Friderik, priporočite me gospo ter odvedite gospodino k hišnici.

Dr. Frensen je gorko stisnil gospodinji roko ter odšel.

Friderik se je obrnil z zaupnimi obrazom proti njej ter reklo:

— Pojdite, gospodina.

Korakata je poleg njega po stopnjicah navzgor, ne da bi se brigala za njegov zaupni smehljač. Na balkonu jima je prišla na sproti srednje velika, okrogla ženska. Nosila je črno obleko in bel predpasnik. Na glavi je imela belo čepico in v roki je nosila šop kljucev.

Bila je hišnica gospo Palčič. Pozorno je motrila novodošlo.

— Nova gospodina, kaj ne? — je vprašala smehljač.

Mlada dama je olajšano vzdihnila. Prijazni obraz stare ženske se je zdel kot dobro znomenje.

— Da, nova gospodina je, gospo Palčič. Gospod doktor je takoj zopet odšel, — je sporočil služabnik.

— Dobro, Friderik, lahko se zopet vrnete na svoje mesto. Samo, kočem povesti gospodinju navzgor.

(Dalej prihodnjie.)

ZNANI ČASNIKAR IN INDIJANSKI GLAVAR

Znanega ameriškega časnikarja Irvinu S. Cobba, ki se mudri na počitnicah v kampi pri Beltonu, Mont., je te dni obiskal glavar Blaefleet Indijancev. Glavar nosi ponočno ime Bull Calif Star.

A. Kuprin:

Bezgov grm.

Nikolaj Jevgrafovič Almazov je komaj pričakoval, da mu je žena odprla vrata, in ne da bi slegel površnik, je v čepico odšel v svoj kabinet. Ko je žena zagledala njegov namrogdeni obraz s stisnjeno obrymi in z nervozno spodnjo ustnico, je takoj spoznal, da se je dogodila velika nesreča. Molča mu je sledila. V kabinetu je Almazov postal kratko minutu na istem mestu s pogledom, uprimit nekam v kot. Potem je izpustil iz rok portfelj, ki je padel na tla in se odpril, sam pa se je vrgel v naslanjanje in zlomo hrustnil s sklenjenimi prsti.

Almazov, mlad nebotat častnik, je obiskoval predavanja na akademiji generalnega štaba in se je pravkar vrnil odonoton. Danes je bil predložil profesorju zadnjo in najtežjo praktično nalogo — instrumentalni posnetek pokrajine.

Vse izpite je doslej prebil srečno, in samo Bogu in ženi Almazova je bilo znano, kakšnega strašnega truda je to stalo. Že vpis na akademijo se je zdel v samem začetku nemogoč. Dve leti zapored je Almazov slavnostno pogovarjal srečno v tretem letu je z naporom vseh sil premagal zaprake. Da nič ne more se opaziti, da je bil tam nadež. Prinesem danes nalogu procesorju. "Tako, tako, mda, toda odšek se vam je zelo tu-te grmovje?" Moral bi bil kar povedati, kako je s stvarjo. Morebiti se bi bil samo nasmejal... Sicer pa bi se ne zasmejal — tak okrunil Nemec, pedant je. Pa mu rečem: "Tu raste res grmovje". On pa pravi: "Ne, to pokrajino poznam kot svojih pet prstov. Tu ninič ne more biti grmovja." Beseda je dala besedo in začelo se je pretekanje. Tam pa je bilo še mnogo drugih žustnikov. "Ako trdite," pravi, "da je na tem sedelen grmovje, pa izvolute jutri tja jahati z menoj. Dokažem vam, da ste nepazljivo delali ali pa naravnost preverili s kartami..."

"Kako pa da tako prepričan govor, da tam ni grmovja?" "Ah, moj Bog, zakaj? Kakšno otroško vprašanje! Zato, ker že dvajset let pozna to pokrajino boljše kot svojo spalnico. Najnovejši pedant je, kar jih je na svetu, pa še Nemec povrhu... In koncem končev se izkaže, da lam žem jaz in da sem prepričljive... Poleg tega..."

Ves čas pogovora je jemal Almazov iz pepelnika porabljen v žigalnicu in jih lomil na drobne koščke, ko pa je utihnil, jih je srdo vrgel na tla. Izgledalo je, da gre tmu močnemu človeku na žok.

Mož in žena sta dolgo sedela v težkem premišljevanju, ne da bi spregovorila besedo. Naenkrat pa je Vjeročka z energičnim sunkom skočila z naslanjanja.

"Kolja, kako je s Tvojo nalogo? Kolja, kako je s Tvojo nalogo? Slabo?"

Skomignil je z rameni, ne da bi odgovoril.

"Kolja, ali je Tvoj načrt pravdel? Povej vendar, potem bovaš skupaj pretehtala."

"Ne govorji neumnosti. Vjera Mar misli, da se pojdem opraviti in prositi oproščenja? To bi pomenilo podpisati svojo ob sodbo. Ne delaj, prosim te, neumnosti."

"Ne, ne trumnosti," je odgovorila Vjera in udarila z nogo ob tla. "Nihče te ne sili, da bi se šel opraviti... Stvar je pripravljena. Ako tam ni takega bedestega grmovja, ga je treba posaditi, in sicer takoj."

"Posaditi? ... Grmovje?" je izbuljil oči Nikolaj Jevgrafovič.

"Da, posaditi. Ako si že govoril neumnosti, je treba to popraviti. Napravi se, daj mi klobuk, jo-

pco... Ne iščes prav, poglej v omaro... Dežnik!"

Medtem ko je Nikolaj Jevgrafovič, ki je skušal ugovarjati, toda ne da bi Vjera poslušala, iskal klubok in jopico, je Vjera hitro vlekla iz miz in omarie predale, jemala von košarice in škatljice, jih odpirla in metalna po tleh.

"Uhani... Niso bogje koliko vredni... Za nje nič ne dobija. Ta-le prstan z demandatom je pa dragocen... Treba ga bo na vsak način odkupiti. Škoda, če bi za padel. Zapeta... Za njo fudi ne bova došla dobiha... starca je in upognjena... Kje je tvoja srebra doza za cigare, Kolja?"

Čež pet minut so bile vse dragočestnosti položene v ročno torbico. Vjera že oblečena, se je zadnjih ozrla naokoli, da se prepriča, ce nista ničesar pozabil doma.

"Pojdiva," je rekla naposled odločno.

"Kam pa greva?" je skušal protestirati Almazov. Tako bo temu, do mojega zemljišča pa je skoraj deset vrst."

"Neumnost... Pojdiva."

Najprej sta se Almazova odpreljala v zastavljalnico. Očvidno je bil enilje že tako zdavnaj vajen vsakodnevni prizorov človeških nesreč, da ga sploh niso ganili. Tako metodično in doiglo je ogledoval prizorne stvari, da se je Vjeročka že pričela razburjati. Zlasti jo je razejalo, da je prvak bil brillantni prstan s kislino in ga enil, ko ga je stehthal, na tri rublje.

"Saj to je pravi brillant?" se je razburjala, "velja tridesetem rubljev in še to med brati."

Cenilec je z utrujenim obrazom razvedno zaprl oči.

"To nam je vseeno, gospo. Kamnov sploh ne jemljemo," je rekla, devaže na tehtnico slediči predmet, "cenimo samo kovine."

Zato pa je bila starinska in zagnjenjena zapestica popolnoma neprislikana za Vjero cenjenja zelo visoko. Skupaj se je vendar nabralo okoli dvajset in dveh rubljev. Te vsoje je bilo več kot dovolj.

Ko sta se Almazova pripeljala v vrtnarju, se je bila petrograjsko noč, že razlila po nebnu in zraku kot sinje mleko. Vrtnar, Čeh majhen staršček v zlatih načničih, je bil pravkar sedel s svojo družino k večerji. Bil je zelo presečen in nejvečjim zaradi pozneje prihodevca v jasni grmovje.

Tedaj se je ostalo samo eno sredstvo: povedati vrtnarju vso zgodbo z nesrečnim madežem. Vjeročka je bila blizu, Vjeročka je prevarila, "Oprostite, poročnik," pravi, "morda sem se začel starati, da sem pozabil na to grmiče."

"Imenitni človek je, ta-le profesor, in tako pometen. Kar žal mi je, da sem ga prevaril. Eden najboljših naših profesorjev. Znajanje naravnosti eduvito. In kakšna hitrost in točnost v oceni te reči... eduvito!"

No, Vjeročka je bilo malo tega, kar je povedal. Priganjala ga je še in še, da ji pove v podrobnostih ves pogovor s profesorjem. Zanimala se je za najmanjše detajle; kakšen je bil izraz profesorjevega obrazu, s kakšnim tonom je govoril o svoji starosti, kaj je občutil pri kolja sam..."

In šla sta domov tako, kakor da razen nju ni nikogar na ulici: držala sta se za roke in se ne prestano smejala. Pasanti so se nerazumljivo ustavljalci, da bi si se enkrat ogledali ta eduni parček...

Še nikoli ni Nikolaj Jevgrafovič večerjalo tako dišala kot ta dan. Ko pa je prinesla Vjeročko do tega, kajko je na razpolago. Vjeročka pa je vrtnarju v kabini čašo čaja, sta se inož in žena istočasno zasmehjala in pogledala drug drugega.

"Ceniu se ti smeji?" je vprašala Vjeročka.